

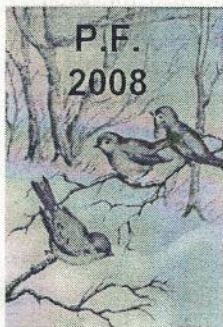
INFORMILO 1

JANUARO 2008

Kol. 273/24

XX
Enhavo: En la novan jaron, Rememoro je J.Vaněček, 5-a E-semajno Hispanio
Raporto pri 19-IKF, Nova E-centro Budapesto, El la redakcio,
Kiel vi fartas... Lingva anguleto

XX

En la novan jaron pli aktive (Meditado de la nova prezidanto de AEH)

Mi multe cerbumis, kiel komenci kutiman Novjaran mesaĝon. Mi nome ne ŝatas nefruktodonan babiladon. Tia mi estas „de naturo“.

Laŭ la titolo eblas supozi ankaŭ kritikon kaj memkritikon. Estas por mi malfacile kritiki, ĉar mia ĝisnuna prezidant-periodo estis nur mallonga. Sed tamen mi devas, kvankam mi tute komprenas, ke ĉiuj laboras propravole kaj en sia

libera tempo. Post mia elekto mi petis helpon, pli da aktiveco de komitatanoj eĉ anoj. Sed malŝate estas vero. La konversacio ne estas abunda, novaj impulsoj ne venas.

Eble pro tio, ke mi ne estas tiom babilema, eble pro tio, ke mi fidis aktivecon de la eksprezidentino, ŝiajn firmajn personajn kontaktojn, ŝian mirindan entuziasmon. Mia aktiveco ofte ne estis sufiĉe energia. Eble pro manko de personaj amikaj kontaktoj inter anoj de AEH, eble pro manko de spertoj.

Sed nun mi scias ion certe. Mi devas kaj volas sincere danki al ĉiuj, kiuj iama-niere aktivis en nia asocio. Pro kontribuo al sukceso de la V-a Kongreso de AEH en Seĉ, mi dankas al s-anino Margit Turková, ankaŭ por propago de nia asocio dum UK en Jokohamo, kaj precipe mi dankas al tiuj, kiuj kontribuis al regula eldonado de nia la plej grava „ligilo“ dum la jaro – Informilo. Do mi dankas al

redaktoroj, tradukantoj, korektantoj kaj ankaŭ al tiuj, kiuj pretigas kaj distribuas nian gazeton. Dankon por senditaj kontribuajoj, artikoloj, eĉ „bagatelaj“ mesaĝoj. Kompreneble mi sincere dankas al organizantino (J. Drahotová kun helpantoj) kaj al gvidantoj de la grupoj (J. Werner, M. Turková, L. Filipová) de seminarioj en Skokovy, kiuj dediĉis tempon por la sukceso de la aranĝoj.

La seminarioj certe servas por plialtigo de lingvoscio, kio estas sendiskuta bono por niaj anoj. Pri tio certe neniu dubas.

Dank' al Jarmila Rýznarová kaj al praga E-klubo efektiviĝis regulaj konversaciaj sabataj seminarioj. Ili ne ĉesis okazadi eĉ aŭtune, kvankam s-anino Rýznarová pro malsano devis restadi en kuracejo kaj ne povis plu gvidi la lingvo-kunsidojn. Anstataŭis ŝin s-ano Krob.

Ne ĉio kontentigas min. Ĝis nun la komitato ne kunsidis persone, ĉar ni ne devis solvi gravajn problemojn kaj por interkompreniĝo ni uzadis komputil-reton. Ŝajnas al mi, ke temas pri la plej rapida kaj avantaĝa metodo, ĉar tiamaniere ni „ne atakas monujon“ de la komitatano. Bedaŭrinde eĉ tiun ĉi manieron iuj ignoris. Ekzemple mi postulis opinion de la komitatanoj rilate al plialtigo de la kotizo por Informilo. Respondis nur amiko Míša Filip.

Sed la kunveno de la komitato jam estos en la januaro neevitebla por „klarigi“ pli bonajn rilatojn, regulojn, devojn kaj kompetencojn.

Ni ne povas kaŝi, ke nian agadon ege influas pli kaj pli altaj prezoj, elspezoj. Ne nur por energioj, nutraĵoj, sed ankaŭ elspezoj por vojaĝo kaj restado kie ajn. Pro altaj restad-elspezoj por nunjara UK en Rotterdamo certe multaj rezignis je intenco restadi tie kaj la kongreson partopreni. Pli altaj prezoj kaŭzis, ke Esperanto-agado de niaj anoj koncentriĝis pli ofte en kluboj ol kadre de la asocio.

Tamen aperis io nova, io pozitiva en la agado de nova komitato. Ja internaciaj kontaktoj, komunikado inter esperantistoj de diversaj landoj kaj nacioj estas celo de Esperanto. Por vigligi interhomajn kaj internaciajn kontaktojn, sed ne nur, ni kontaktis najbaran polan Silezian Esperanto-Asociacion kaj proponis kunlaboron. Tiu ĉi asocio ĉiujare organizas siajn semajnajn aranĝojn ĉiam proksime de nia komuna ŝtatlimo, kio prezentus por ni nur centkilometran vojaĝon. Eble sufiĉus unu aŭ du tagoj por restado tie. Do mi opinias tiun ĉi kontakton kaj kunlaboron avantaĝa. Sileziaj asocioj konsentas. Por komenco ni interŝanĝos niajn gazetajn periodaĵojn.

Fine mi volus deziri por vi ĉiuj precipe sanon (en kadro de ebloj) kaj por tiuj, kiuj suferas pro malsano aŭ handikapo – bonan humoron. Rideto neniam domaĝas.

Sincere kaj kore via Pavel Nechvíle

Rememoro je fondinto de AEH

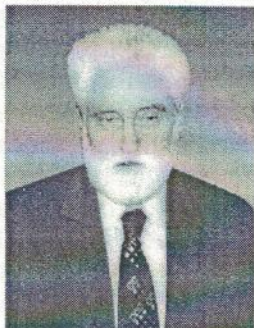
Ĉu vi rememoras, kiu fondis nian asocion AEH? Pasis jam dek jarojn de la morto de Jozefo Vaněček, li forpasis precize en sia 75-a jaraĝo. Certe niaj novaj membroj nenion scias pri liaj meritoj kaj pri lia vivo. Spite de sia granda handikapo-akcidento sur la motorciklo en la j. 1961, kiam sur lia kruro restis malfermita vundego sur la tibio kaj post la deka operacio de la kruro – ankoraŭ en malŝanulejo, li tute surdiĝis (pro netaŭgaj antibiotikaj medikamentoj), li ne rezignis.

Li komencis lerni Esperanton; dum kelkaj monatoj li sukcesis ellerni dudek lecionojn en skriba kurso, por ke li povu komuniki kun ceteraj homoj. Li estis tiel eminenta lernanto, ke la instruisto proponis, ke li mem jam povu instrui en skribaj kursoj kaj tiel helpi al simile handikapitaj homoj. Kaj tiam komenciĝis agado de AEH.

Dek du jarojn li gvidis la asocion, organizis dekojn da aranĝoj, sabatajn lingvajn seminariojn por handikapuloj, ankaŭ tri internaciajn kongresojn de handikapitaj esperantistoj, gvidis skribajn kursojn de Esperanto kaj de la jaro 1985 regule monate eldonadis la gazeton Informilo kun suplemento Antaŭen.

Se vi konis lin, rememoru liajn grandajn meritojn.

jary

LA 5-a INTERNACIA ESPERANTO-SEMAJNO

De la 29-a de septembro ĝis la 6-a de oktobro okazis en Hispanio la 15-a Internacia Esperanto-Semajno de Kulturo kaj Turismo. La aranĝo okazadas regule aŭtune en hotelo, kie oni ankaŭ manĝas kaj dormas. Ĉi-foje la kataluna urbeto Tossa de Mar allogis pli ol 100 partoprenatojn el 10 landoj. Pitoreskan urbon, kun tre belaj montaraj kaj maraj pejzaĝoj, dominas la kastelo ĉe roka marbordo. Vasta strando invitas al sunumado dum agra-

bla aŭtuna vetero. Tiele oni plilongigas someron, kiu ĉi-jare en multaj lokoj ne estis tre sunoplana.

La inaŭguron ĉeestis kaj bonvenigis nin la konsilanto pri kulturo, instruo kaj festoj de la urbo, s-ro Josep Colomer. Dum la du interkonaj vesperoj ni estis regalitaj per ŝaŭmvino kaj frandaĵoj. Ĉiutage okazis Esperanto-kurso, kiun sprite gvidis, laŭ sia propra metodo, s-ano Miguel Gutiérrez Adúriz. S-ano A. Marco Botel-

la prelegis pri “Eŭropo ĉu en perspektivo”. Li ankaŭ estis honorita per la premio “Ada Sikorska-Fighiera” pro siaj meritoj rilate al Esperanto. D-ro Ārpád Máthé el Budapeŝto prelegis kaj prezentis laboron la de Rondo “Takáč”, omaĝe al s-anoj Luis Hernández Izal kaj Ramón Molera. Komunikacia ekologio estis temo por la debato kun s-ano Wolfgang Gunther. Kun Luis Serrano Pérez oni debatis pri UEA laŭ ses proponitaj demandoj. Dum urba promeno ni vizitis la lokan muzeon kaj la muzeon de lumturo ĉe supro de la kastelo. Por transdoni la memortabulon pri la evento kelkaj ĉeestis akcepton en la urbodomo kaj tostis (per ŝaŭmvino) kun la urbeŝtrino, s-ino Imma Colom i Canal.

La tuttaga ekskurso gvidis nin al la plej ampleksa fortreso en Eŭropo - “Sant Ferràn”, kiu troviĝas proksime de la franca landlimo. En Besalú ni rimarkis la antikvan ponton kaj ĉe la lago “Banyoles” ni tagmanĝis. Poste, en proksima loko “Aiguamolls”, ni spektis en aŭditorio projekciadon pri birdoj, iliaj voĉoj, kun komentario de Yves Eeckhout el Belgio. Restis tempo por promeni en la naturo kaj vidi aŭ aŭdi kelkajn birdojn en diversaj bird-observejoj. Okaze, ĉe la ŝipekskurso ni iris laŭ rokoj kaj eniris kelkajn grotojn. Travidebla fundo de la ŝipo ebligis observi fiŝojn kaj aliajn marbestojn. Ĉe la tria ekskurso ni vizitis preĝejon en la antikva urbeto “Castelló d’Ampuries” kaj bus-promenis inter kanaloj en “Ampuriabrava”.

Vesperaj programoj koncernis kulturon. Ni spektis filmojn kaj operon sur vidbendoj. Certe neforgesebla estis la lasta folkloro vespero kun la “Grupo Habaneras Montjuich”, kiu gajigis kaj regalis nin per sentimentalaj kantoj. Dume oni pretigis por ni la bongustan specialaĵon “Cremat”. Temas pri spicigita kaj bruligita rumo, kiu instigas bonhumoron kaj dancemon. Dum la semajno funkciis libroservo, estis tempo por interbabilado, promenoj en la urbo kaj ĝuado de ties proksima plaĝo kaj maro.

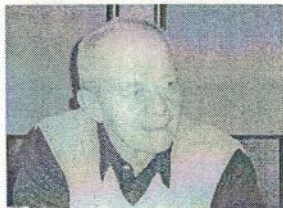
Ni devas danki al sinjoroj Luis Serrano Pérez, Salvador Aragaj Galbanj kaj Santiago Tornè Grau, kiuj jam la 15-an fojon prizorgis por ni agrablajn ĝuoplenan semajnon.

Liba Gabalda Francio

Raporto pri la 19-a Internacia Kultura Festivalo en Ústí /L.

La tradicia Esperanta Kultur-festivalo okazis dum la 30-a de novembro ĝis la 2-a de decembro 2007 en la urbo Ústí nad Labem, Nordbohemia (CZ). Ĉi-jare ĝin partoprenis plejparte ĉeĥoj, sed ĉeestis ankaŭ germanaj esperantistoj (en la pasintaj IKF-oj ne mankis ankaŭ slovakoj, francoj k.a.).

La vendreda programo apartenis al interkona vespero de la ĉeestantoj, venintaj el diversaj lokoj de Bohemia, Moravio kaj Germanio.

La ĉefa tago de la festivalo estis sabato, la 2-an de decembro.

En la trihora prelega matineo oni aŭskultis 7 prelegojn akompanatajn de vigla diskuto. Inter aliaj programeroj de la matineo mi menciis ĉeeston de la ĉefa poetino Marie Dolistová, kies poemoj estis prezentitaj paralele kun la esperanta traduko. Ŝi emocioplene esprimis sian miron pri la surprize alta tradukeblo de siaj poemoj en Esperanton, pri la belsoneco de Esperanto kaj tute libera parolfluo de la ĉeestantoj dum la diskutoj.

Sabate posttagmeze okazis spirita koncerto en la preĝejo de Sankta Paŭlo, kiu enhavis klasikajn muziknumerojn de mondaj komponistoj prezentitajn en Esperanto fare de profesiaj artistoj. La programo estis finita per komuna kantado de Beethoven "Odo al la ĝojo" el lia 9-a simfonio.

Vespere, en impona salono de la urba artlernejo, okazis koncerto de mondkonataj melodioj prezentitaj de profesiaj kantistoj kaj muzikistoj.

En la artprogramo rolis Miroslav Smyčka, Kateřina Kudlíková, Jan Duda, Václav Urban, Tereza Urbanová, Bohuslava Převrátlová, Josef Vích kaj Václav Vanc kun siaj filoj. Post la oficiala artprogramo publiko komune kantis, kun pianakompano kelkajn kristnaskajn kantojn tradukitajn en Esperanton. Fino de la vespero estis dediĉita al tombolo.

La tripartan sabatan programon partoprenis preskaŭ 50 esperantistoj.

Dimanĉe estis organizitaj du programoj. Unu grupo de interesatoj ekskursis al la nemalproksima observa turo, de kie estas impona disrigardo al České středohoří (Mezbohemia montaro), al Krušné hory (Ercmontaro) kaj al la urbo Ústí nad Labem, ĉirkaŭita de romantikaj montetoj kaj trafluata de Labe (Elbo), la plej granda rivero de Ĉeĥio.

La dua grupo de ĉeestantoj kunvenis en la salono, kie ili aŭskultis preskaŭ unuoran magnetofonan programon pri Jan Amos Komenský (Komenio), pri lia biografio kaj liaj ĉefaj, mirinde multaj verkoj. Oni ankaŭ aŭdis liajn profetajn vortojn koncerne utilon kaj neceson de internacia kompreniĝo surbaze de unu komuna lingvo. Lia koncepto, esprimita antaŭ pli ol tricent jaroj, respondas ĝenerale al la ideoj de Esperanto.

La nivelo de la 19-a IKF estis tre alte aprezita de la ĉeestantoj, kiuj esprimis deziron, ke post unu jaro oni okazigu jubilean 20-an IKF.

Vlastimil Novobilský, prezidanto de E-Klubo

~ Nova Esperanto-Centro en Budapeŝto

La 20-an de novembro 2007 en Budapeŝto estis inaŭgurita nova, moderna Esperanto-Centro de Eventoj. La centron inaŭguris s-ano Szilvási László, prezidanto de la Kultura E-Asocio (iama ĉefredaktoro de Eventoj). La nova ejo certigas idealan lokon por plej diversaj kunvenoj, prelegoj, konferencoj kaj aliaj diversaj esperantaj programeroj. Nun ĉi tie vespere funkcias la lingvolernejo, deĵorado pri movadaj aferoj okazadas laŭbezono.

La nova sidejo servas kiel hejmo por la Esperanto-Lingvolernejo de Lingvo-Studio, por la E-organizaĵo "Kultura E-Asocio ĉe Eventoj", kaj ankaŭ por la hungara junulara E-organizaĵo; HEJ trovis ĉi tie sian novan bazejon.

La nova centro ampleksas 114 m², ĝi havas 3 komplekse ekipitajn salonojn, tekuirejon kaj organizan oficejon, kiuj povas servi kiel kursejo kaj programejo por movadaj kunvenoj: aŭdo-videaj sistemoj, projektilo, komputiloj, interreta konekto helpas la esperantajn organizajn aferojn.

Kontaktaj telefonoj: +36-1-2828885 (en alia oficejo de Eventoj),
kaj retadreso: "szilvasi ĉe eventoj.hu", ĉe la retpaĝo <http://www.esperanto.hu> -->
Adreso de la nova Esperanto-Centro estas: strato Ŭllői, n-ro 95, en la 9-a distrikto en Budapeŝto (tuj apud la metrohaltejo "Klinikák").

Enirporda sonorilkodo: n-ro 20.

El la RET-INFO Szilvási László

El la redakcio :

Okaze de la jarfino venis en la redakcion multaj amikaj leteroj kaj kristnaskaj bondeziroj. Ĉiujn leterojn malfermadis J.Rýznarová, kiu ofte ne povis defendi sin kontraŭ larmoj, leginte pri diversaj vivproblemoj kaj malsanoj de niaj membroj. Aliaj leteroj esprimis kontentigon ĉe legado de nia gazeto, kiu ne estas skribata en tro faka stilo; ekzemple mi citas laŭvorte:

"Sinceran dankon al ĉiuj, kiuj kun Vi kreas la gazeton, kiu alportas al ni ne nur plezuron, sed neperfortan lernadon de Esperanto ĉe legado de artikoloj. Ni dankas al la ŝanco, kiu antaŭ ok jaroj alkondukis nin en vicajn de AEH-membroj."

Kelkaj membroj dankis por interesa legado pri signifa ĉeĥa kuracisto František Hamza, pri kiu ili antaŭe nenion konis kaj nun volus legi la tutan libron.

Sed inter belaj leteroj aperis riproĉo, ke la lingva nivelo de nia gazeto ne estas kontentiga. Kion konsilas al ni niaj legantoj? Ĉiujn artikolojn (krom kurtaj mesaĝoj skribitaj lastmomente) antaŭ kopiado ni sendas alterne al kelkaj pli perfektaj esperantistoj kun la peto pri korekto. Mi skribis al aŭtoro de tiu riproĉo, ke neniu el ni estas profesia redaktoro, ke ni ĉiuj estas nur amatoroj.

Ĉu niaj membroj – legantoj ion rekomendus al ni por pliboniĝo de nia gazeto?
Skribu al nia redakcio. jary

Kiel vi fartas?

Se vi hodiaŭ ellitiĝis iom malsaneta, vi estas pli feliĉa ol unu miliono da homoj, kiuj ne ĝisvivos la venontan semajnon.

Se vi neniam proprahaŭte travivis militon, solecon en malliberejo aŭ malsategon, vi estas pli feliĉa ol 500 milionoj da homoj en la mondo.

Se vi rajtas esti ano de iu ajn eklezio sen danĝero de persekuto aŭ morto, do vi estas pli feliĉa ol tri miliardoj da homoj de nia mondo.

Se vi havas manĝaĵon en la fridujo, se vi estas digne vestita, se vi havas propran liton sub la tegmento, vi estas pli riĉa ol 75% da mondloĝantoj.

Se vi havas konton en banko, iom da mono en la monujo kaj kelkajn monerojn en la poŝo, vi apartenas al 8% da bonfartuloj.

Se vi legas tiun ĉi tekston, vi estas benita, ĉar vi ne apartenas al du miliardoj da homoj, kiuj ne scipovas legi!

Baldaŭ okazos internacia semajno de amikeco. Skribu al viaj geamikoj!

elĉeĥigis fili

Lingva anguleto:

Post prepozicioj sekvas unuavice nominativo

Po všech esperantských předložkách užíváme 1. pád – nominativ – podstatných jmen a zájmen. Tato předložková vazba se v esperantu nazývá „předložkový pád“ – *prepozitivo*.

V esperantu se můžeme setkat s těmito předložkami: *al, anstataŭ, antaŭ, apud, ĉe, ĉirkaŭ, da, de, dum, ekster, el, en, ĝis, inter, je, kontraŭ, ktom, kun, laŭ, malantaŭ, malgraŭ, per, po, por, post, preter, pri, pro, sen, sub, super, sur, tra, trans*. Všechny mohou tvořit nominativní předložkový pád – *nominativ-prepozitivon* (*al urbo; anstataŭ mi; antaŭ semajno* atd.). Kromě uvedených předložek je ještě několik téměř neužívaných neologismů (*cis, far, ab*) a dále předložky sdružené, např. *el sub* (*el sub la lito*). Sdružené předložky je třeba vidět sekvenčně, příklad: něco je «*sub la lito*», následuje vyjmutí **z pod** postele (zde vidíte, že i čeština užívá sdružování předložek) „*el «sub la lito»*“. Předložky se mohou také významově zpřesňovat pomocí předpon: *ekde, disde* (tyto tvary se píší jako jedno slovo).

Při použití některých předložek s nominativem by mohlo dojít k nedorozumění. Příklad s předložkou *trans* (přes, za): Ta vlašťovka letěla za ře-

ku, protože za řekou byly jiné vlašťovky. Jsou zde dvě vazby s předložkou za: za řeku (kam?) a za řekou (kde?). Kdybychom v esperantu užili v obou případech vazbu „trans rivero“, tzn. předložku s nominativem, sdělení by nebylo správné. Správný překlad je tento: *La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj.*

Vazba předložky s nominativem oznamuje, KDE někdo nebo něco je, nebo KDE se něco děje, zde užíváme po předložkách nominativ.

Vazba předložky s akuzativem oznamuje, KAM někdo nebo něco směřuje (*direkto, almovo*), zde užíváme jeden ze dvou způsobů vyjádření:

- a) předložku, která již samo v sobě obsahuje význam směru, pohybu **k** (*almo-vo*); takovými předložkami jsou *al* (znamená směr) a *ĝis* (znamená směr včetně dosažení cíle);
- b) akuzativní předložkový pád – *akuzativ-prepozitivon*; příklady: *la muso kuris sub la litoj*; *li venis en la lernejon*; *venu inter nin*.

Podle bodu b) se mohou vyskytovat především předložky užívané pro určení místa na ploše nebo v prostoru: *antaŭ, ĉirkaŭ, en (do), inter, kontraŭ, post, sub, super, sur, trans*.

Je třeba si uvědomit, že mnohdy po předložce může následovat jak nominativ tak akuzativ podle toho, co chce mluvčí sdělit. Příklad: *kuri post iu* (jedná se o sportovní treninkový běh); *kuri post iun* (jedná se o pronásledování někoho).

Akuzativ neužíváme po předložkách znamenajících pohyb vzhledem k místu: *de, el, preter, al, ĝis*.

Zamenhof v *Lingvaj Respondoj* (1908) radil při pochybách upřednostnit nominativ: „*estus bone, se ni alkutimiĝus en ĉiuj okazoj dubaj preferi nominativon,*“ a tento návyk plníme, když směr KAM nemusíme zdůraznit a k nedorozumění nemůže dojít: *li sidiĝis sur seĝo*; *eksidi sur seĝo* (začít sedět na židli), *meti punkton post frazo*; *iri renkonte, returne, plue* (znamená „jak“, nikoliv „kam“); ale: *iri tien kaj reen* (protože „*ree*“ znamená znovu, *denove*). J. Werner

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento ANTAŬEN

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj

Redaktoroj: J. Kosnar, J. Rýznarová, L. Srbová

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,

530 03 PARDUBICE, CZ tel. 466 611 941

e-mail: aeh-ikeh@volny.cz interreto: www.volny.cz/aeh-ikeh

Bankovní spojení: Poštovní spořitelna, číslo účtu AEH 192150088, kód banky 0300

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (nad vaší adresou) jako variabilní symbol!

Roční předplatné časopisu Informilo= 200,-Kč, příspěvek svazu dobrovolný.

La jarabono de Informilo 15 €.

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.